

HAGE

MUZIEK
tiedelijk aangeboden

2-album 4 Bando
n-album 4
permi-
schats 2
go 2
2

voor de helft van
open, niet voor
10 banden.

oot, Rotterdam

OM EN LITERATUUR

t verschijnt:

**Letterkunde en
ke Opvoeding**
DOOR
WIELENGA
Geb. f 4.90

len Boekhandel
Uitgeverij

IS-MU "HOLLAND"
t. 98 - Amsterdam

lender voor het
bijschrift op het
ilng. Het schuld

ageningen.

KONING

n Bijbelsche Ge-
isboek als van
NG vervoeft een
niet. Het goet
noot geillustreerd
werk als

**HEILIGE
TORIE**

van deze uitgaf,
se van den beken-
napschen Kluden-
is f3.90 en in
tempelband f5.40
port. De verha-
n Dr. Koning is
vlot als pitlig.
is dus voor kinderen
st-Nicolaasgeheek
uitemendheid.
prospectus bij De
telhaar, of lever
boek ter inzage.

SPRUYT
R RIJSWIJK (Z.H.)

H. HISTORIE

P AANGEBODEN
den Jona, 6 din f11
elstanden, 12 Ge

charlel Gaben
st. 10 doelen f5
Predigten f12
nomen. Novi T. f22
Predigten f12
mm. N. Test. 10 din

landwoertboek
tertams, 2 din f12
n. Werk A. Test.
n f12

Test., 18 din f12
ulencyclopedie, 21

uterstaande
krijgbaar bij
STERS, te Utrecht.

rant „Allart
E 32 :: ROTTERDAM

u Jour vanaf f1.25
Lunch f2.—
irs f2.50, f3 en bu
met Wijn f3.—

3e JAARGANG No. 9 1 DEC. '22

DE REFORMATIE

WEEKBLAD TOT ONTWIKKELING VAN
HET GEREFORMEERDE LEVEN

DIE UWE JEUGD VERNIEUWT ALS EENS ARENDS PSALM 103:3

Onder redactie van Prof. Dr F. J. J. Buijtenlijk, Dr K. Dijk, Prof. Dr V. Hepp, Drs C. Tazelaar en Dr B. Wielenga

Medewerker(s): Dr H. A. van Andel, Solo; J. van Andel, 's Gravenhage; Dr R. E. van Arkel, Utrecht; N. Baas, Amsterdam; Dr Henry Beets, Grand Rapids; Dr Joh. C. Breen, Amsterdam; Drs W. E. Engelkes, Harderwijk; Prof. Dr F. W. Groshede, Amsterdam; Prof. Dr T. Hoekstra, Kampen; Dr G. Keizer, Tiel; Dr B. A. Kuipers, Amsterdam; Dr J. G. Kunst, Arnhem; Dr G. R. Kuiper, Haarlem; Dr H. W. Laman, Assen; Dr C. Lindeboom, Amsterdam; Dr S. O. Los, 's Gravenhage; Dr F. C. Meijster, Rotterdam; Dr J. C. de Moor, Utrecht; Dr J. C. Rullmann, Utrecht; Dr K. Schilder, Delft; Dr W. J. A. Schouten, Kampen; Dr J. Thijss, Meppel; Dr H. Th. Vollenhoven, 's Gravenhage; Dr J. de Vries, Tilburg; Dr J. D. Wielenga, Hoofddorp; Mr J. A. de Wilde, 's Gravenhage.

Adres der Redactie: Prof. Dr V. HEPP, Van Breestraat 14, Amsterdam.	Drukkers-Uitgevers OOSTERBAAN & LE COINTRE, Goss. Tel. No. 58 — Postrekening No. 36000.	Abonnement: f1.25 per drie maanden bij vooruitbetaling. Voor 't Buitenland en Ned. Indië f2.— per jaar. Advertentieën: 25 ct. per regel.
--	---	--

INHOUD: Reformatie-Mentaliteit. V. — Uit de Schrift: Bekend en geloofd (Joh. 17:8). — Kerkelijk Leven: De loofzang der Gemeene Gratie. III. Op gespannen voet met de historie. Ken puzzel. — Uit het Pol. en Soc. Leven: Liberalisme of Bedrijfsorganisatie. VII. — Kuiper-Bibliografie. LIX. — Wijsbegeerte: In de school der Wijsbegeerte. V. — Literatuur en Kunst: Het genieten van Muziek. IV (Slot). — Zending en Evangelisatie: Zending onder de Mohammedanen. — Perschoon. — Boekbespreking. — Kerknieuws.

REFORMATIE-MENTALITEIT.

In het eerste artikel is herinnerd aan de beroeringen op kerkelijk, politiek en economisch gebied, die den kerk en reformatie deden geboren worden. Alleen op kerkelijk gebied is het tot reformatie gekomen en wel in een nieuwe Bijbelvertaling, pogingen tot herziening van den cultus, herziening van de positie der vrouw en opbloei van den evangelisatie-werk. Ook de uitgave van ons blad is daarvan een bewijs. Echter is voor reformatie noodig reformatie-mentaliteit. Bij velen wordt reformatie-afkeer of reformatie-vrees gevonden. Hierteegenover reformatie-mentaliteit te wekken is mede doel van ons blad. Om hierin te slagen is noodig, dat onze menschen zich nitspreken.

Het tweede artikel handelde over de revisie der belijdenisschriften. De bestaande symbolen kunnen moeilijk herzien of aangevuld worden, omdat daardoor hun historisch karakter zou worden aangetast. Wel zou het komen tot een nieuwe confessie een reformatorische daad zijn van den eersten rang. Doch daarvoor is het oogenblik nog niet aangebroken, de prediking moet eerst de nieuwe vragen brengen binnen de aandachtsfeer der gemeente, want belijden gaat aan belijdenissen vooraf. Immiddels moet er tegen gewaakt worden, dat onze band aan de belijdenisschriften niet een magische worde. Ten slotte worden eenige wenschen geuit inzake de catechismusprediking.

In het derde artikel werd er op gewezen, dat de prediking, als hoofdbestanddeel van onzen eredienst, de voortdurende en omstandige aandacht verdient van allen, die naar voortdurende reformatie streven. Uitgaande van de stelling, dat de wel-sprekendheid nimmer heeft getierd op onzen vaderlandschen bodem, werd eenige reformatie van den predikvorm wenschelijk geoordeeld. Laat de predikant met zijn gemeente den Bijbel lezen. Niet stichting, bezieling of ontroering, maar uitlegging werde in de eerste plaats van hem verwacht. In een korte toespraak blijve dan plaats voor een meer spontaan woord.

Het vierde artikel maakte eenige praktische opmerkingen over de viering van het Avondmaal en het gebed in de godsdienstvereenigingen. Verder werd gehandeld over het gezang der gemeente. Feitelijk zingen wij in de zongen, berijmde psalmen allen reeds gezangen. Invoering van een N.T.-gezang-bundel zal waarschijnlijk niet de voldoende geven, welke men er van verwacht, omdat de behoefte aan een spontane uiting van het geloofsleven er niet door bevestigd wordt. Daarom werd gepleit voor het zingen der psalmen, zooals zij onberijmd in in den Bijbel worden gevonden.

„Het geloof is een onrustig ding“. Deze spreuk van Luther en Kierkegaard is een gepast devies in het wapen der Reformatie. Vlakweg gaat deze gedachte in tegen onze gewone voorstelling. Wij zijn geneigd geloof te vereenzelvigen met rust, die zich naar binnen openbaart in de gemoedskalmte van een-altijd-gelukkig-altijd-blij-toestand en naar buiten in berusting in de omstandigheden om ons heen. Daarom zetten wij ons neer onder den kansel en zeggen tegen den prediker: „Sticht ons“. Daarom zetten wij ons schrap tegen „nieuwigheden“.

„Modern“ is nog in veler oogen niet maar hij, die den Christus der Schriften verwerpt; maar een preek, die afwijkt van het geijkte model en van de oude klanken, heet in den volksmond een „moderne“ preek, waarbij men dan terdege het woord modern in zijn kerkelijke beteekenis gebruikt. Nu ja, waarom zouden wij ook niet gerust zijn? Wij hebben de zuivere leer, plechtig met het Voortaan Dordtse bekrachtigd. Wij hebben de zuivere kerkregering, in Scheiding en Doleantie op de reformatie veroverd. Wij hebben vele, volle kerken en een keur van knappe predikanten. Wij verzorgen onze armen, onderwijzen onze jeugd en rijpere jeugd en verplegen onze zieken. Wij hebben een Koningin uit het oude Huis van Oranje en christelijke ministers. Den schoolstrijd hebben wij goeddeels gewonnen. Natuurlijk, wij moeten paaat blijven, om dat alles te consolideeren. Maar hebben wij overigens geen reden tot rust?

O, ik zou gerust zijn en u zoudt gerust zijn, als het geloof er niet was. „Gij weet, het geloof is een onrustig ding.“ Het dwingt den mensch zijn stichting te peilen op den bodem. Het hitst den mensch tegen zichzelf aan, zoolang, tot zijn stille stichting in het heete hijgen overgaat. Het hitst den mensch tegen de dingen aan, tot zijn berusting sist en smelt in de vlam van het heimwee. Het hakt de palmen van Elim om, opdat ons een perspectief geopend worde op Jeruzalem. Het „ontziet“ niets en „herziet“ alles. Het plaatst de moeijelijkheid, waar wij vandaag omheen loopen, morgen weer vlak voor onze voeten. Het stoort onze nachtrust zoolang, totdat we Eli en Samuel verstaan. Het jaagt ons zoolang op, totdat wij niet langer rusten in welke werkelijkheid ook, maar alleen in het ideaal!

Wie door de passie naar het ideaal is aangestoken, kan ook niet kalm rusten in de openbaring van ons christelijk leven, zooals zich dat heden aan ons oog voordoet. O zeker! men heeft gelijk: wij staan boven dit en boven dat, boven deze en boven die. Som het maar op, broeder, ik ben het alles met u eens. Maar voelt gij er dan niets van, hoe jammerlijk ver wij staan onder ons ideaal? En als ik dat soms zeg met 'n tikje ironie, begript gij dan niet, dat een verlorgen snarl trilt achter mijn woorden?

De mij toegesane ruimte heb ik hijkans verscheven. Laat ik nog eenige tekorten mogen aanstippen. Er is in onze kringen een tekort aan evangelisch besef. Wij zitten neer in onze kerken, wij sluiten onze deuren onder het gebed, onze assistenten waken voor de handhaving der orde. Een dronken man nemen wij in zijn kraag en zetten hem er uit. Wij knikken elkander dankbaar toe, dat wij „bij het volkje“ behooren. Wij rusten er in, dat de duizenden, die ons voorbij stroomen, naar de hel gaan. Als een broeder of zuster tot een val komt, maken wij bekend, dat er „zulk een zondaar“ voorkomt in het midden der gemeente. En wij fluisteren tegen elkander: „Wie is het?“ En onder den nazang nemen wij ons voor het naadje van de kous te weten te komen. O, als ik ons zoo zie zitten met onze opengeslagen kerkboeken, moet ik altijd denken aan dien anderen kerkgang: „En alle de tollenaars en de zondaars naderden tot hem om hem te hooren“. O, wij vinden het alles goed, als wij het in den Bijbel lezen. Wij begrijpen niets van Petrus, dat hij de kinderen van Jezus wilde afhoorden. Wij vinden het zoo raak, als de Heiland tegen degenen, die de overspelster willen steenigen, zegt: „Kijk eerst maar eens naar je eigen!“ Den oudsten zoon uit de gelijkenis vinden wij onuitstaanbaar. En in 1922 doen wij ieder oogenblik precies het omgekeerde van wat de Heiland deed in de dagen Zijner omwandering. Wij zeggen: de kerk voor ons, de Bijbel voor ons, de Heiland voor ons, de hemel voor ons. Maar zal de Goede Herder niet de negen en negentig schapen „in de kerk“ verlaten, om „in de wereld“ het ééne, afgedwaalde te gaan zoeken?

Er is in onze kringen een gemis aan occult besef. In de wereld bloeit het occultisme. Maar in wezen is het occultisme het monopolie van het volk Gods. Eigenaardig komt dit uit in het boek Daniël. Als de droomenutleggers te Babel voor een waarachtige verborgenheid komen te staan, schudden zij van „neen“ tegen Nebukadnezar en wijzen naar boven. Hoe vreemd doet ons de bekentenis aan: „daar is niemand anders, die dezelve voor den koning kan te kennen geven dan de goden, welker woning bij het vleesch niet is“. Als later de wijzen weer machteloos staan, is het de heidensche koningin, die troost: „Daar is een man in uw koninkrijk, in wien de geest der heilige goden is“. O, wat hebben wij nu aan de wereld te zeggen? Wij loopen precies aan den leiband van de ongeloofrige wetenschap. Als iemand iets bijzonders ervaart, zeggen wij rap: „Zij is hysterisch“. En wij kijken glunder, omdat wij zoo goed „bij“ zijn. En toch konden wij zooveel vertellen en voor

de zoekende en tastende menschheid den Bijbel openen. Ze vertellen van den Meester-Droomer, van Daniël den visionair, van Jozef, den droomer uit Nazareth, van de hemelvisioenen van Paulus en Johannes. Wij zouden kunnen spreken van de voorspelling aan Luther in 1509, de droomen van den keurvorst, de voorspelling van Lefevre aan Calvijn in 1534. Wij zouden er op kunnen wijzen hoe occult onze calvinistische beschouwing is, een kerk zonder zichthaar hoofd, een cultus zonder beelden en schilderijen. Wij zouden ons geloof met Calvin's woorden kunnen omschrijven als „een zien van den Geest met den geest“. En niet het minst zouden wij hebben heen te wijzen naar de teekenen en wonderen der laatste dagen.

Er is in de derde plaats een tekort aan sociaal besef. Wij zijn op dit gebied zoo ontzaggeijk platvloersch. Wij leven in wat men noemt „godsvrede“ met het bestaande, wij leven op voet van vrede met den oorlog, met de verscheuring der volken, met de nijpende misstanden op maatschappelijk gebied. Terwijl duizenden langzaam verkommeren, brengt onze pers ons in vale kolommen op de hoogte van het toilet der Koningin: H. M. droeg een beige mantel, een hoed met een algrete, een witte voile, een zeeegroene japon, en zoo leutert men voort. Zouden wij niet liever eens letten op die ouwe ziel met het kapothoedje en de keelbanden, in de versleten pelerine en de afgetrapte schoenen? Ons volk is zeker een Oranje-lievend volk — meer oranje-geind dan monarchistisch zelfs — maar in die banen moet haar liefde niet geleid worden en nu minder dan ooit. Eens reed ik in den vroege morgen weg uit een Groningsch dorpje. Het laatste dorpsbeeld, dat langzaam aan mijn oogen ontgleed, werd gevormd door een molen en een kerk. De molenwieken draaiden lustig rond, de kerkspits wees onbewogen naar boven. Het is mij steeds bijgebleven als het beeld van de twee beginsels, het een, dat met alle winden meedraait en steeds verandert naar de immer wisselende mogelijkheden, het ander, dat met geen haar minder tevreden is dan met het ideaal.

O, ik vind het niet erg, dat wij onze idealen niet aanstands verwezenlijken kunnen, maar ik vind het erg, dat wij vaak geen idealen meer schijnen te hebben. Dat wij ons bij deze vreeselijke wereld neerleggen en vinden, dat het toch eigenlijk zoo erg niet is. Dat wij ons beginsel niet als een toorts dragen door deze donkere tijden, maar het ons als een veiligheidsnachtpitje is, waarbij wij indommelen. Bezuiniging zij noodig, bezieling echter veel meer!

Eindelijk, er is een tekort aan apocalyptisch besef in onze kringen. En eigenlijk verklaart dat alle andere tekorten. Want wij hebben vele perspectieven, inplaats van het ééne perspectief: den komenden Heer. Wij berekenen vele mogelijkheden, inplaats, dat wij ons richten naar de eene zekerheid: Jezus komt. En daarom is elke berekening een verrekening. Als wij het beeld van den komenden Heer uit het oog verliezen, doen wij niet aan evangelisatie, want „onze kerk zal er wel geen voordeel van hebben“. Dan lachen wij als verlichte menschen om occulte dingen, omdat de tijd van „bloed en vuur en rookdamp“ door ons naar het verre verschiet is verschoven. Dan verkilt onze sociale erbarming, omdat wij steeds maar rekenen hoelang wij met onze penningen nog wel „toe“ moeten. Dan wordt onze godsdienst repetitoren in plaats van verwachten. De bekende De Liefde schreef eens in een nieuwnjaarsbrief: „Mocht dit jaar het laatste der wereld zijn“. Verstaan wij nog wel iets van deze stemming?

De verwachting van den komenden Heer is ook de sterkste pleitreden voor Reformatie. Als zij wortelt in bepaalde tijdsomstandigheden heeft zij geen levenskans. Zoodra neemt de loop der zaken geen keer of de angst-reformatie slaat om in reformatie-angst. Dan worden wij monotone lofzangers op den ouden tijd en zouden de wijzers der wereld-klok wel willen terugzetten. „Maar gij weet het geloof is een onrustig ding“. Het drijft ons er telkens

weer toe te beproeven, wat den Heere wel-behaaglijk zij.

Het is te verwachten, dat mijn serie artikelen, die ik hiermede afsluit, bespreking zullen uitlokken. Bewijzen van instemming en van ontstemming ontving ik reeds. Juist daardoor beantwoorden zij aan hun doel. Ik voelde mij gedrongen (toen mij de gelegenheid tot schrijven werd geboden, welke ik liever ontweken was) om deze punten eens aan de orde te stellen. Of ik daarmee sommigen onaangenaam ben geweest, bezwaart mij in het minst niet. Het is beter elkaar rondborstig de waarheid te zeggen en dan trouwhartig de handen ineen te slaan, dan langzaam van elkander te vervreemden. Het is niet zoo erg daarbij eens warm te loopen, als elkaar „als zoovele ijsbergen voorbij te drijven.“

Voor alles wat ik schreef, draag ik persoonlijk de verantwoordelijkheid. Achter „Jongeren“ of een dergelijke mystificatie heb ik mij niet verscholen. Natuurlijk zijn mijn artikelen wel een neerslag van wat ik in vele plaatsen van ons land heb opgevangen uit den mond van broeders en zusters van allerlei slag. Maar tot iemands spreekbuis heb ik mij niet laten maken. En waar de critiek aan het woord kwam, heb ik het timbre eerder verzacht dan doen aanzwellen.

Natuurlijk is het geenszins mijn bedoeling over al de in deze artikelen aangestipte zaken te gaan polemiseren. Ik heb mijn gedachten gebiecht en heb er volen vrede bij, dat een ander zijn hart mistort. Als de uitkomst maar mag zijn, dat wij ons weder rekenschap gaan geven, wat wij met ons streven naar Reformatie beoogen. Wij kunnen ons niet steeds in algemeenheden blijven bewegen.

Al ben ik mijnerzijds dus gaarne bereid van alle polemiek af te zien, al hoop ik mij van de zucht tot Rechthaberei vreemd te houden, ik moet mij een reserve voorbehouden. Dat betreft de kwestie der belijdenisschriften. Die zaak is te belangrijk, dan dat zij niet tot volle helderheid gebracht moet worden. „De Herant“ en „De Wachter“ hebben er reeds over geschreven. Laat ik vooropstellen, dat er m.i. tusschen ons van geen beginselverschil sprake is. Nocht over den inhoud, noch over het gezag der confessie bestaat er tusschen hen en mij wezenlijk verschil. Het ging als bij de handhaving onzer neutraliteit. De eene soldaat stond op de Scheveningsche pier en de ander op den St. Pietersberg. Zij stonden met den rug naar elkander toe. De een presenteerde het geweer aan de Britten, de ander aan de Feldgrauen. Toch dienden zij één zaak. Zoo schijnt het mij ook hier toe. Als „De Herant“ tegen miskenning der belijdenisschriften den klegen trekt, kruist hij dien niet met N. B. Niet voor miskenning, maar tegen de vereering der belijdenisschriften voerde ik het pleit. Tusschen beide bestaat zeer zeker verband, n.l., dat aan de waardeering der belijdenisschriften en der Synode van Dordrecht niets hinderlijker in den weg staat dan hun vereering.

Al is er dus m.i. van verschil in beginsel geen sprake, wel is er verschil in mentaliteit. Op het oogenblik wil ik hierop niet nader ingaan. Ik wil eerst eens afwachten of en wat de kerkelijke pers hier nog meer over schrijft. Vriendelijk vraag ik om toezending van artikelen, dienaangaande. Dan hoop ik nog eens de gelegenheid te vinden een en ander te zeggen over onzen band aan de belijdenisschriften, beoordeeld door een gewoon gemeentelid. Tenzij een ander het voor mij doet of de redactie van ons blad mij moede is.

En zoo is deze meer bijzondere kwestie toch weer een algemeene. Zij leekent den toestand onder ons, gereformeerden. Een in beginsel, verschillend in mentaliteit. Dat bloot te leggen, zat bij deze artikelen voor. Reformatie-mentaliteit te helpen aankweeken, was mede mijn hoop. Moge ik deze zaak niet al te onbekwaam gediend hebben.

N. B.

Errata. Men leze in het vorig artikel voor „groot gebod“: groot gebod en voor spalter: psalter.

UIT DE SCHRIFT.

Bekend en geloofd.

... en zij hebben waarlijk bekend, dat Ik van 't uitgegaan ben, en hebben geloofd, dat Gij mij gezonden hebt. Joh. 17:8.

Jezus dankte den Vader, dat de discipelen de woorden Gods, die Hij hun gegeven had, ook hadden ontvangen.

Maar veel inniger nog dankte Hij, dat deze ontvangen woorden bij hen niet werkeloos zijn gebleven, maar gebleken zijn een kracht Gods tot zaligheid door het geloof.

Die woorden Gods hebben de jongeren niet zorgvuldig weggelegd als een kostbaren schat in een diep verborgen hoekje van hun hart.

Integendeel, die woorden zijn als zaadkorrelen ingelegd in den akker hunner ziel, ze zijn ontkiemd, en brengen vrucht voort.

Om die vrucht was het Christus te doen.

Hij gaf die dierbare Vaderwoorden niet weg, opdat ze verloren zouden gaan, maar opdat Hij ze terug zou ontvangen met winst.

Eerst was hier sprake van gegeven woorden.

Daarna van ontvangen woorden.

Nu van teruggegeven woorden.

Dit is immers de kracht en heerlijkheid van Gods Woord, dat het wederkeert tot Hem.

Dien weerkeer vindt ge in de belijdenis dergenen, die ervaren hebben, dat de opening van Gods woorden licht geeft.

Daarom dankt Christus, ziende op Zijn discipelen: „Zij hebben waarlijk bekend, dat Ik van 't uitgegaan ben en hebben geloofd, dat Gij mij gezonden hebt“.

Schuilt hier evenwel niet een moeilijkheid?

Bekennen is belijden. Gaat dan het belijden aan het gelooven vooraf? Hebben de discipelen eerst beliden en daarna pas geloofd? De regel is toch precies omgekeerd, eerst gelooven, dan bekennen.

Er is hier evenwel nog geen sprake van een uitgesproken belijdenis als vrucht van volgroei, bewust geloof, maar van een oprechte, innerlijke erkenning des harten.

De jongeren zijn zóó maar niet gekomen tot de uitgesproken belijdenis van Christus als Zoon Gods. Eerst moest de hartelijke overtuiging dezer waarheid rijpen in hun binnenste.

Eenige jaren lang hadden ze Jezus' onderwijs genoten en het met buitengewone belangstelling gevolgd.

Ze hadden zoovele en zoo schoone waarheden beluisterd van de lippen van dezen Profeet, groot in woorden en in daden, die sprak niet als de dor-rationalistische, koud beredeneerende Schriftgeleerden, maar als Machthebbende. De Heiland is nooit begomen de waarheid van Zijn Zoonchap van boven af aan Zijn jongeren op te leggen of uit te leggen. Hij heeft haar als uitgangspunt van al Zijn onderwijs genomen en eerst aan het eind daarvan is de gouden cirkel weergekeerd tot dat aanvangspunt. Die Christusbelijdenis moest groeien in hun hart, saamgroeien met hun bewuste kennis, om ten slotte hun geest zóó geheel te vervullen, dat ze er niet van zwijgen konden, maar moesten spreken.

Jezus begon niet te zeggen: Ik ben de Christus.

Eerst in Caesarea Philippi, toen Hij het kruis al tegen ging, heeft Hij gevraagd: „wie zeggen de menschen, dat Ik, de Zoon des menschen, ben?“ De scharen, die de woorden Gods wel gehoord, maar niet in den dieperen zin ontvangen hadden, waren niet verder gekomen dan tot de erkenning, dat Jezus mogelijk Elias of een van de profeten was.

Toen vroeg de Heiland Zijn jongeren: maar gijlieden, wie zegt gij, dat Ik ben?

Dit was, psychologisch gerekend, het groote oogenblik.

Nu was de geboorteur van het belijden aangebroken.

Nu moest het verborgene geopenbaard worden. De gegeven woorden moesten teruggegeven worden.

Dat is geschied, in Petrus' bekende belijdenis: „Gij zijt de Christus, de Zoon des levenden Gods“.

Toen heeft Jezus gezien de vrucht der gegeven en ontvangen Godsvoorde.

„Zalig zijt gij, Simon Bar Jona, vlesch en bloed heeft u dat niet geopenbaard, maar Mijn Vader, die in de hemelen is.“

Daarvoor dankte onze hoogste Profeet en Leeraar den Vader.

Die belijdenis nu, door de woorden Gods gewekt in het hart, omvat tweemaal. Ten eerste, dat Christus van den Vader uitgegaan is. En ten tweede, dat Hij van Hem is gezonden. Dat is niet hetzelfde. Immers in het feit, dat Hij van den Vader uitging, ligt nog niet, dat Hij van Hem is gezonden.

Voor de jongeren moest er eerst helderheid zijn over de vraag: vanwaar komt Hij? Van Bethlehem, van Nazareth? Of uit den hemel? Van den Vader? En nu weten zij het zeker: Deze Jezus kwam van den Vader. Ze hadden Hem innig lief, met heel hun ziel. Maar dat was niet genoeg. Die liefde moest iets anders zijn dan een schoone droom. Zij moest rusten in geloof aan den gekomen Zoon van God. Daarom zegt Jezus tot hen: „De Vader zelf heeft u lief, dewijl gij mij liefgehad hebt en hebt geloofd, dat Ik van God ben uitgegaan“.

Om die vaste overtuiging was het Jezus te doen geweest bij Zijn onderwijs: Ik ben van den Vader uitgegaan, en ben in de wereld gekomen, wederom verlaat Ik de wereld en ga henen tot den Vader.

En wat antwoorden dan de discipelen? Nu weten wij, dat Gij alle dingen weet. Hierom gelooven wij, dat Gij van God uitgegaan zijt.

Hoe welbehagelijk is deze belijdenis in het oor van Christus. Voor die bekentenis dankt Hij den Vader. Hij weet, dit is geen lippenwerk, maar taal uit de ziel.

Maar zalig is deze geloofswetenschap voor Zijn volgelingen.

Niemand kon in den hemel opklimmen om de woorden Gods vandaan te halen. Maar Christus heeft de wolken gescheurd en is neergedaald om ze ons te brengen.

En dan: Hij is niet slechts gekomen. Hij is gezonden. Zijn heilige missie, Zijn hoog apostolaat was te brengen de verlossingswoorden, het evangelie der zaligheid. Die zending heeft Hij vervuld in woord en werk en wonder, in Zijn nood en dood, door Zijn kribbe en kruis, door Zijn onderwijzen en voorbede, door Zijn opstanding en hemelvaart heen.

Nu is Zijn werk voltooid. Zijn zending heeft haar doel bereikt.

En terwijl Hij zelf heenging, heeft Hij die gezegende Godsvoorde als schat aan Zijn volk achtergelaten, opdat ze eeuw in eeuw uit dezelfde uitwerking zouden hebben als bij de discipelen. Is dat óók ons genoeg? Leeft Zijn leven niet in Zijn Woord?

Dit is toch het eeuwige leven, dat zij U kennen, den eenigen, waarachtigen God en Jezus Christus dien Gij gezonden hebt.

Zoeken wij dan geen zekerheid buiten die gegeven, ontvangen, beliden woorden!

Hebben wij die schatten der openbaring uit Jezus' hand aangenomen?

Dat kan alleen door waar geloof, door genade-werk des H. Geestes.

Zoeken we in die woorden onze dagelijksche zielvreugd? Zijn ze ons tot spijsdag en nacht?

Alle andere middelen om de dingen Gods zeker te weten falen.

Tot wien zullen we heengaan? Hij heeft de woorden des eeuwigen levens.

Geeft die woorden dan terug aan uw Heiland. Dat kan door Hem te beliden als uitgegaan van den Vader, als Gezondene des Vaders.

Dan zal het wonder zijn: terwijl ge die woorden Hem dankend teruggeeft, behoeft ge ze zelf niet te verliezen. De belijdenis maakt het geloof niet armer, maar rijker.

Ge zult dan vrede hebben in Hem.

En Hij, die voor ons biddt, dat ons geloof niet ophoude, Hij zal ook voor ons den Vader danken: Rechtvaardige Vader, de wereld heeft U niet gekend, maar Ik heb U gekend; en deze hebben bekend, dat Gij mij gezonden hebt. En Ik heb hun Uwen Naam bekend gemaakt en Ik zal hem bekend maken, opdat de liefde, waarmee Gij mij liefgehad hebt in hen zij en Ik in hen.

F. C. M.

KERKELIJK LEVEN.

De loochening der Gemeene Gratie.

III.

In Amerika is onder de Gereformeerde broeders ernstig geschil gerezen over het leerstuk van de Gemeene Gratie.

Er zijn er, die meenen, dat deze leer onschijnbaarlijk is en daarom de Gemeene Gratie loochenen.

De stand van de kwestie wordt uiteengezet in de brochure van Ds J. K. van Baalen: „De loochening der Gemeene Gratie, Gereformerd of Doopersch“.

Ds van Baalen ziet in dit geschil een beginselstrijd tusschen Calvinisme en Anabaptisme en meent, dat in Hollandse kringen in Amerika nog maar al te veel van den Dooperschen zandsteen te bespeuren valt.

Om onze lezers voor te lichten, volgen we den schrijver op den voet.

We wenschen echter deze zaak geheel los te maken van den Jansen-kwestie.

Ook werpen we ons niet als scheidsrechter tusschen de Amerikaanse broeders op.

Daarom blijven hun personen buiten geding.

Zij, die in Amerika de Gemeene Gratie loochenen, zetten de uitspraken van godgeleerden als Kuyper en Bavinck, in deze kwestie eenzijdig op zij en betoonen daarbij niet steeds het verschuldigde respect.

Voor hen is het Noachitische Verbond een verband van particuliere genade.

Ook wordt volgens hen, het leven der wedergeboorte niet gedragen door het leven uit de schepping. Evenmin is ook het verbond der bijzondere genade aan alle zijden omringd door een algemeene genade, gelijk een kern door zijn holster.

Er bestaat, zoo gaan zij verder, geen genade, dan in het bloed van Christus en in den natuurlijke mensch is er van vatbaarheid voor genade in het hart geen sprake.

Tot den natuurlijke mensch vloeien wel uitwendige zegeningen, welke voor den geloovige bestemd zijn, al, maar die zegeningen verkeerden voor hem in een vloek.

Heeft Ds van Baalen hiermee het gevoel van hen, die de Gemeene Gratie loochenen, uiteengezet, zoo gaat hij tot bestrijding ervan over en wijdt daar aan het overige van zijn brochure.

We willen zijn bezwaren als in vogelvlucht overzien.

Hij wijst er op, dat zij, die de Gemeene Gratie bestrijden, het vooral doen op dezen grond, dat het hun „inconceivable“, ondenkbaar, onbegrijpelijk voorkomt, dat God buiten Christus om genade zou bewijzen. Dit noemt hij rationalisme. En of men er al aan toevoegt: „in het licht van de Schrift“, onbegrijpelijk, maakt voor hem geen verschil, omdat vele rationalisten eveneens op den Bijbel teruggaan, maar aan hun ratio, hun rede, de beslissing overlaten.

En wat het beroep op de Schrift aangaat, brengt hij naar voren, dat men slechts één tekst aanhaalt, n.l. Rom. 9:9-13, waarin gesproken wordt over de verkiezing van Jakob en de verwerping van Esau.

Daaruit leidt hij af, dat de bestrijders der Gemeene Gratie een „single-track theology“, een theologie langs één rail, één lijn huldigen, terwijl de Schrift twee rails, twee lijnen doet zien.

De loochening der Gemeene Gratie gaat eenzijdig uit, zoo betoogt hij nader, van de leer der verkiezing en verwerping. En nu wordt die leer door

hem van hem de 5 Al kun daarom kw zeer wel these tuss Zijn liefde God niet „Hoe b zij, ge mo bouwen“ Maar h n.l. dat z Zij moete van gen als nigt soort van Hij wraa als zoode anderen te tekst als die eens gaven ges Hier toch lijke zegen volmaakte de vraag tot een uis ons oorde den voort maken“ Hij stel chening d ton of toe wel in sl te volbre dat willen bedervend willen ze weinige mensch te den, dat - naamd ka er toe op zagen, da tenen niet soort liefd bon!“ Had Dr dochter he ze toen go ten antwo Mozes he niet weter moeten l ze zich v stervend verantwo kindeke z tot haar E en soe het boek book Jona vloeiisel va die tot en prodiking wat het dat zij z het beroe sproken h Overig de Schrift van Geref ten, dat z recht van met de u worden B hiermee Amerika gebracht, We hog hoe naar geoordeel